

The background of the entire page is a vibrant, abstract illustration of orange and yellow flames. The flames are depicted with soft, flowing, and somewhat ethereal lines, creating a sense of movement and light. The colors range from a pale, almost white orange to a deep, rich red-orange, with the most intense colors concentrated in the lower and right portions of the image. The overall effect is one of warmth, energy, and spiritual fire.

ניצוץ של אור

מתורת
הרב הקדוש
ר' משה דוד
וְאֵלֵי זֵעָא

ניצוצות של אור

מתורת הרב הקדוש
רבי משה דוד וְאֵלֵי זֵיע"א

יו"ל לקראת יומא דהילולא של רבינו זיע"א
ז' טבת תקל"ז-תשפ"ה

תמונת מצבת-קודש של רבינו הרב הקדוש
רבי משה דוד וואלי זיע"א
בבית העלמין בפאדובה - איטליה

לפניות בכל נושאי הקונטרס
ניתן לפנות לכתובת אימייל:
karlinski@gmail.com

סוויניו

חברת

מצ"ק (מצבת-קודש)

גבר חכם בעוז איש אמונות מע' (מעלת) החבר

הרופא המקובל האלהי כ' (כבוד) משה דוד ואלי

נל' (נפטר לעולמו) ביום ג' ז' לחדש טבת ש' (שנת) ה'תקל"ז, תנצב"ה

בתוך גדולי דור שלימי קרת

לו שם בגדולים שאת ויתר

מאס בכל כבוד יקר תפארת

ימצא במנוחתו פאר וכתר

משכיל בכל חכמה צפנת פענח

לשמור רצון הצור ותום ויושר

כעת עזב חלדו בלב בוטח

לקנות בעמלו שכר ואושר.

התוכן:

הקדמה ..... ה

ל	עצות והנהגות	ח	גלות, גאָלָה, יְשׁוּעָה
לז	חנוך	יב	צדיק
לט	בְּטַחֲוֹן, קוּוִי, הַשְּׂגָחָה	טז	עֵשֶׂר, עֲנִי, צְדָקָה
מז	אַהֲבָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם	כ	שֶׁבֶת
נא	יְחִטָּא, יְסוּרִים, תְּשׁוּבָה	כב	שִׁירָה, שְׂמִחָה, נְגוּן
נז	תּוֹרָה וּמִצְוֹת	כד	תְּפִלָּה
סה	חֲלֵי וּרְפוּאָה	כו	לֵב וְשִׁכָּל
עא	אַמֶּת וְשֶׁקֶר	כח	אַהֲבָה וְיִרְאָה

הקדמה

"מכון לשבתך עולמים. כי בית המקדש של מטה מכון כנגד בית המקדש של מעלה, ומכון אותיות מְכַנֵּן בחילוף הניקוד, שיהיה שבתו בעולם השפל מכון לשבתו בעולם העליון, ולכן אמר 'עולמים', דהיינו בעולם של מטה ובעולם של מעלה."

מלכים תנינא א ח

בשבח והודיה לקב"ה אנו שמחים להגיש לציבור שוחרי התורה ליקוט 'ניצוצות של אור' - אמרות טהורות, שנחצבו מרחבי תורתו של רבינו הרב הקדוש המקובל האלקי רבי משה דוד וְאֵלֵי זִיע"א.

הרב הקדוש המקובל האלקי כמוהו"ר רבי משה דוד וְאֵלֵי ב"ר שמואל זיע"א [ידוע בקיצור: רמ"ד וְאֵלֵי; רמד"ו], נולד בכ' אייר תנ"ו בפאדובה איטליה. למד אצל רבני פאדובה, בגיל 17 הוכתר כד"ר למדעים ורפואה, למד בישיבה של מורו ורבו הגאון רבי ישעיה בסאן זיע"א יחד עם רבינו הרמח"ל זיע"א שהיה צעיר ממנו בעשור, הוסמך לרבנות יחד עם הרמח"ל אצל רבני

פאדובה*.) היה איש סודו של הרמח"ל ומשגיח בחבורת הרמח"ל, לאחר עזיבת הרמח"ל את פאדובה מילא הוא את מקומו בחבורה.

כבר בגיל 21 כתב את חיבורו הראשון, ובמשך חייו חיבר עשרות רבות של חיבורים, בהם נחשפים בקיאותו ועמקותו ורוחב דעתו בכל פנות התורה: פירושים על כל התנ"ך בדרך הפשט, הרמז, הדרוש והסוד, המשתרעים על פני כ-17,000 עמודים, בהם מבאר בדרכו הייחודית את עומק הפשט ומשלב אותו עם הסוד; וכן חיבור אחד אשר כתב באיטלקית בגיל 25, והוא ספר לנבוכים בצורת דיאלוג על יסודות האמונה וההשקפה היהודית.

רבינו המחבר ז"ל נפטר בשיבה טובה בז' טבת תקל"ז, ומנוחתו כבוד בבית החיים דפאדובה - איטליה.

כתביו היו גנוזים במשך שנים רבות, הכתבים התגלו לראשונה ע"י פרופ' ישעיה תשבי לפני 68 שנה. הרה"ג ר' חיים פרידלנדר זצ"ל ראה בפרסום הכתבים תועלת גדולה ונחיצות לדור ופעל רבות להדפסתם. עד כה יצאו לאור ל"ג כרכים ע"י הרה"ח ר' יוסף ספינר שליט"א, ועוד היד נטויה בעזרתו יתברך.

(* "מנעורם ועד עתה האל נטע בלבם להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד את אמרת אלוך צרופה... כי הם צורבא דרבנן ראויים לסמיכה יען כי גלוי וידוע את רב טיבם והשכלתם ותבונתם ופעולותיהם שמעשיהם יקרבו אחר שגמרו בדעתם להיות תורתם אומנותם". (מתוך כתב הסמיכה)

תורתו מתאפיינת בעמקות נפלאה, ראייה חדשה ומקורית, והתייחסות לנושאים רבים ומגוונים שלא הקדימו בהם אדם מעולם, וכמו שכתב בעצמו: "רצוני לחדש, ולפיכך איני אומר מה שנעשה כבר מרבותינו הקדושים והטהורים, כי דבריהם במקומם עומדים והכל יכולים לראותם ואני אדרוש ואקבל שכר".

פנינים קצרים אלו, המעניקים הצצה קלה לתורתו העמוקה והרחבה מני ים, הם חלק מתוך ליקוט נרחב של מאמרים אשר נלקטו במשך שנים ע"י חבר שוחרי תורתו, ואנו תקווה כי הליקוט היוצא לאור בע"ה ישמש כצוהר ואשנב עבור רבים הצמאים למימי התורה והחכמה, אשר יטעמו ויראו כי טוב. "כי האור הגדול של התורה הוא שמדליק את הנר של הגאולה ומעביר את החשך של הגלות"; "וע"י עסק התורה, ישלים הקב"ה את הגאולה". בקרוב בימינו אכ"ר.

התודה והברכה לספרייה הלאומית בירושלים, הספרייה הבריטית בלונדון, ספריית בהמ"ל בניו יורק JTS, וספריית האקדמיה ההונגרית למדעים בבודפשט, על אשר באדיבותם העניקו לנו רשות להשתמש בכתבי-היד שברשותם. ברוך שמסר עולמו לשומרים.

גלות, גאולה, ישועה

"הרחוק של הקדושה הוא שגורם כל הצרות לישראל, וקרבת אלקים היא הגאולה, וזהו שאמר: קרבה אל נפשי גאולה".
 כת"י תהלים רביעאה סט

"בזמן הגלות שיש הרדיפה של החיצונים והערבוב של העונות, אי אפשר לישראל שלא יחטאו, וה' יתברך יתעורר לגאולם על כל פנים בשביל שכנתו הקדושה דשכיבת לעפרא".
 כת"י תהלים רביעאה קל

"תכלית הגלות שישמרו הבנים מתוך דחק ומתוך צער, מה שלא שמרו האבות בשמחה ובטוב לבב מרב כל כשהיו יושבים על אדמתם".
 ירמיה לא

"וכמה טועים בני אדם שחושבים שהיה לרעה מה שהאלקים חשבה לטובה, והוא היותנו לחרפה ולקלם בארץ גלותנו, כי זה גורם שנשבר ונכנע לבנו להדבק בשמו יתברך, ולבקש ממנו סעד לתמכנו ולהחיש את גאלתנו".

כי תבוא כח

"בעקבות משיחא הגפן תתן פריה והיין ביקר: כי הפל שותים והשפורים רבו כמו רבו. וההכרח לא יגנה, כי צריך לשפח העמל כדי שלא ימאסו בו, ובעל הבית דוחק על גמר מלאכתו. ומכאן תראה שגם הדברים שנראים בטלים ומרבים הבל, הן המה צרכו של עולם".

ספר הליקוטים א

"השכינה ממהרת את הברור כשואה התעוררות בבניה, בסוד אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ".

בראשית ויחי מט

"די שנדע כי המרחם העליון קץ שם לחשה, ואין

במחשבתו העליונה והנכונה אלא לעשות טוב לכל בריותיו, ולא להתנהג עמם באכזריות חמה ושטף אף, כי הוא מתקן תמיד גם כשהוא מקלקל, לפי שפונתו לקלקל על מנת לתקן - כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו".

ספר הליקוטים א

"כל אלו שעשו, עושים ויעשו לנו עול, שלמו, משלמים וישלמו על כך כף-כפל-כפלים לאלקים הגדול שמאז ומתמיד היה מגננו היחיד ומשענתנו האיתנה".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"הטעם אל ארץ הגלות, שהרי הכתוב אומר בפרוש: ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם, להודיע שהגאולה תלויה בכך - שיקשו את ה' אלקיהם, שהוא גלוי היחוד. ואת דוד מלכם - שתחזר העטרה לישנה, ולא יתכן ענין הגאולה בלאו הכי".

משלי כ

"הנני מושעך מרחוק: דהינו מדבר שהוא רחוק ממחשבת הלב, ממנו ה' יתברך מביא ישועה לישראל".

אסתר תנינא ב

"וכך היא דרבה של ההנהגה העליונה להמציא תקנה אל האדם באותה שעה ממש שהוא מתיאש ממנה, כדי שיפירו וידעו שהכל ממנו יתברך ולא מן ההשתדלות האנושי".

שמואל תנינא א ט

"בזמן הגאולה יתגלה כל נעלם, יפתח כל סתום וכל גנוז יצא לאור".

מלכים א ח

"תפקידו של מלך המשיח אינו אלא תקון העולם, ואין טיבו של תקון העולם אלא שלום בין כל הבריות, ולכן יהיה שלום בין החיות והבהמות; ובין החיות ובני אדם".

ישעיה תנינא יא

צדיק

"והנה בכל פעם ופעם שמזכירים את שם הצדיק הוא לברכה... לפי שבכל פעם ופעם שמזכירים אותם למטה, מתברכים למעלה מן הברכה העליונה, ומברכתם ברוך המזכירם למטה, כי כל המברך מתברך".
עת לחננה א

"אותם הצדיקים שזיכנו לחיי העולם הבא, יהיו ממשי בברינת משפיעים לזולתם, שכל חיי האחרים יהיו תלויים בהם... וכל צדיק וצדיק שיהיה באותה הברינת העליונה של עולם הבא, יהיה רב ושליט פביכול פמו הקדוש ברוך הוא עצמו".
כת"י ישעיה קמא

"צריך קשר בעולם הגדול, עם נשמתו שהוא האלקים - נשמת העולם. ומהו זה הקשר האמצעי? הוא הצדיק בלי ספק שהשכינה מתקשרת עמו, ועל ידו שוכנת בתחתונים להחיות את העולם, שאם לא כן היה העולם אבד רגע במימריה".

ספר הליקוטים א

"ואין ספק שצריך על כל פנים שיהיה בעולם, או מועטים או מרבים, שהקדוש ברוך הוא יגלה להם את סודו ואת דרך הנהגתו, כדי לעשות נחת רוח לעצמו, וגם נחת רוח לבני אדם, שישתלקו מן הספק, ויכירו בדרך הנהגתו שהכל צדק ומשפט ומישרים".

ספר הליקוטים א

"מנהיג הדור שקול ככל הדור, ויש לו פח גדול במה שראו עיניו, להחזיק את האחרים הנגררים אחרי עצתו ולהבטיחם בהבטחה גמורה".

דברים משנה תורה ג

"דע כי פיו של גדול הדור חכם וצדיק, בפיו יתברך ממש, כי רוח ה' דבר בו ומלתו על לשונו". רות תנינא ב

"כשם שיש בכל עיר ועיר הנהרות שלה המושבים את מימיה, כך החכמים הם נהרות החכמה שהקדוש ברוך הוא נתנה להם כדי שהם ילמדוה לכול שאר בני אדם, ואם כן צריך ללמוד מהם על כל פנים, כשם שצריך לילה אל הנהרות והנחלים לטול את המים". ישעיה קמא

"הנשמה של הצדיק, היא גדולה מאד בשרשה, כאמרם זכרונם לברכה: שהיא שקולה ממש פנגד כל העולם כלו. ואם היתה מתגלית כאן למטה בכל זיוה והדרה לא היה העולם יכול לסבלה, וכל שכן הגוף שלה. אלא נמשך נצוץ אחד ממנה בלבד, כפי ערך העולם אשר הצדיק יושב בו".

כת"י ישעיה קמא

"הצדיקים שבידור הם כל אחד ואחד כמקדש בפני עצמו, וכשם שהמקדש היה מקיים את העולם כך הצדיקים".

כת"י תפ"ג

"נשמות הצדיקים יש להם כח לפעל בכל העולמות, פי הם למעלה מן הכל, ומלפנים בראשם ה' צבאות שמו המשפיע לכל העולמות".

כת"י תפ"ג

"קדוש יאמר לו: שהכל יאמרו הקדושה אל הצדיקים ממש כמו שאומרים לפני הקדוש ברוך הוא, כדי להמשיך את ההשפעה על ידיהם למטה".

ישעיה ד

"ואיזוהי הבינה האמתית? היא לדע דעת קדושים, כלומר איך נוהגים או נהגו הקדושים אשר בארץ המה כל ימי חייהם, ולהשתדל לצאת אחרי עקביהם, פי הרוצה לתלות יתלה באילן גדול, שאל אביה ויגדה ויקנה ויאמרו לה".

כת"י משלי תפ"ד

עֵשֶׂר, עֲנִי, צְדָקָה

”אין עֵשֶׂר כְּמִי שְׂמֻקָּוָה תְּמִיד אֶל הַטּוֹב, וְאִין עֲנִי כְּמִי שְׂמֻפְחָד תְּמִיד מִן הָרַע. וְהִנֵּה הָעֲנִי מְקֻוָּה תְּמִיד לְהַעֲשִׂיר, וְהַעֲשִׂיר מְפָחֵד תְּמִיד לְהָעֲנִי, כִּי גִלְגַּל הוּא נְשַׁחזֹר בְּעוֹלָם.”

כת"י תפ"ה

”הָעֲנִיּוֹת הוּא הַתְּנַצְלוֹת גְּדוֹל אֶל הָעֲנִי, לְפִי נְשַׁצְרִיף לְכָל־כָּל אֶת עֲצָמוֹ בְּאוֹתוֹ הַמוֹעֵט נְשָׂא לִידוֹ, אֲבָל הָעֲשִׂיר אִין לוֹ שׁוּם הַתְּנַצְלוֹת אִם אִינוּ מְטִיב אֶל הָאֲחֵרִים, כִּי עֲשִׂיר הוּא וַיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִצְרָכּוֹ.”

תהלים תליתאה מט

”דַּע, כִּי כַּאֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל הָאָדָם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִצְיָלָנוּ

מִצָּרְתוֹ, מִסְתַּכְּלִין בְּמַצְבוֹ, וְאִם הוּא עֹשֶׂיר אֹמְרִים לוֹ
שְׂוִי צִיא וְיִתֵּן כְּפִי עֲשֶׂרוֹ שְׁחַנֵּן לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל יְדֵי
כֵּן יִנְצַל מִצָּרְתוֹ, כִּי הַדְּמִים לְהוֹצֵאָה נִתְּנוּ וְלֹא לְשִׁמּוֹר
אוֹתָם סְתוּמִים וְחֲתוּמִים בְּבֵית גְּנָזִיו". תהלים תנינא לד

"הָאִישׁ הַהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת, וְאֶפְשָׁר עִם זֶה שְׂאֲחָרִים יוֹנוּ
אוֹתוֹ וַיַּעֲשֶׂקוּהוּ, מַה יַּעֲשֶׂה וַיִּשְׁמַר מֵהֶם? יִקְדִּים לַעֲשׂוֹת
צְדָקָה, וְהִיא תִצְרְנוֹ וְתִנְחַנְנוּ בְּדַרְךְ אֲשֶׁר הוּא הוֹלֵךְ עָלֶיהָ,
וְלֹא יִירָא מֵעֶשֶׂק וּמִחָמָס". כת"י משלי תפ"ד

"אֵין מִצְוָה שְׁלֵמָה, אֲלֵא אִם כֵּן הוּא מְשַׁתֵּף אֶת הָעֲנִיִּים
בְּשִׂמְחָתוֹ. כִּי הֵם מְבָרְכִין אוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי בְּרַכָּתוֹ מִתְקַיֶּמֶת
שִׂמְחָתוֹ וַיִּצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשָׂיו". דברים משנה תורה כו

"וּמָה שְׂאֲמַר בְּכַפַּל הַלְשׁוֹן: כִּי פִתַּח תִּפְתָּח אֶת יְדֶךָ לוֹ,
דְּהָא בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא אֲתַעֵר לְעֵלָא, וְכִשְׁם שְׁהוּא

פּוֹתַח אֶת יָדוֹ לְעַנִּי מִלְמַטָּה, כִּי פּוֹתַחֵינּוּ לוֹ מִקּוּרוֹת הַשָּׁפַע
מִלְמַעְלָה לְהַרְיֵק עָלָיו בְּרָכָה עַד בְּלֵי דֵי”.

דברים משנה למלך טו

”וְשָׁבִיָּהּ בַּצְדָקָה: שְׁרוּצָה לֹאמַר בְּזָכוֹת הַצְדָקָה מִמֶּשׁ
שְׁיַעֲשׂוּ, יִמְהַר וַיַּחֲיֵשׁ הַפְּדוֹת שְׁלָהֶם. וְהַסּוּד הוּא, לְפִי שְׁכַל
זְמַן שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן פְּרוּטָה אַחַת בְּתוֹךְ קָפָה שֶׁל צְדָקָה, כִּי
עוֹשִׂים כְּנִגְדּוֹ לְמַעַלְהָ לְהַחֲזִיר אֵיזָה נֶצוּץ שֶׁל קִדְשָׁה בְּתוֹךְ
הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא קָפָה שֶׁל צְדָקָה מִמֶּשׁ. וְלִפִּי רַב הַצְדָקָה
רַב הַבְּרוּר”.

”כַּשֵּׁם שֶׁיֵּשׁ גְּלָגוּל אֶל הַנְּשָׁמוֹת בְּכַמָּה דְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם
כִּי יֵשׁ גַּם כֵּן בְּמַעוֹת. וְכָל שְׁכֵן שֶׁרַב הָעוֹנוֹת נַעֲשִׂים
בְּשִׁבִיל הַמַּעוֹת וְעַל יְדֵיהֶם. וְכָל שְׁכֵן מִי שֶׁהִיא כִּילִי וְקִמְצָן
הַרְבֵּה שֶׁהִיא אוֹהֵב אֶת הַמַּעוֹת וְאֵינוֹ שׁוֹבֵעַ מֵהֶם, זֶהוּ
מִתְגַּלְגֵּל בְּמַעוֹת עֲצָמוֹ בְּלֵי סִפְק. וְלֹא יִשְׁבַּע נְדוּדִים מִיָּד
אֶל יָד, וְלֹא יִשְׁבַּע מִן הַמַּעוֹת. וְזֶה רְמוּז בְּמָה שֶׁפְּתוּב:
אוֹהֵב כֶּסֶף לֹא יִשְׁבַּע כֶּסֶף. וְתִקּוֹן הַמְּגַלְגֵּל בְּמַעוֹת הוּא,

שְׂיָבֵא בְיָדֵי צְדִיק אֶחָד שְׂיַעֲשֶׂה מֵהֶם צְדָקָה או שְׂיֻצֵּיֵאם
לְדַבֵּר מִצְוָה, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ הַנְּשָׂמָה נְצוּלָת מַגְלָגוּלָה".

כת"י זכריה תצ"ג

"וְעַנְיִים מְרוּדִים תָּבִיא בַּיִת: אֵלֹו הָעֲשִׂירִים שְׂיִרְדּוּ מִנְכֹסֵיהֶם,
שְׂהַכְתוּב קוֹרְאֵם עַנְיִים מְרוּדִים, לְפִי שְׂהַמְזָל מָרַד בָּהֶם
וְנִהְפָּךְ עֲלֵיהֶם הַגְּלָגַל מִן הָעֶשֶׂר אֶל הָעֲנִי. וְלֵאלוֹ שְׂמֵתִיבֵישִׁים
לְטוֹל צְדָקָה בְּפִרְהֶסְיָא, צְרִיךְ לְהֵבִיא אוֹתָהּ אֶלֵיהֶם בְּצַנְעָא
בְּתוֹךְ בֵּיתָם, וְלֹא לְהַמְתִּין שְׂיָבֵאוּ הֵם לְהִיּוֹת דּוֹפְקִים עַל
דְּלַתוֹתֵיו".

ישעיה תנינא נח

"טוֹב רֵשׁ הוֹלֵךְ בְּתַמּוֹ: וְנִרְאָה שְׂאִין טוֹב בְּעַנְיּוֹת, כִּי הִיא
מְדָה קָשָׁה מְאֹד שְׂגוֹרְרַת כַּמָּה צְרוּת, לְפִיכֵךְ בָּא הַכְּתוּב
לְלַמֵּד שְׂיֵישׁ טוֹב גַּם בְּעַנְיּוֹת, כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַסּוּף,
וְהָרֵשׁ הַהוֹלֵךְ בְּתַמּוֹ, בְּוֵדַאי שְׂסוּפוֹ לְהִיּוֹת עֲשִׂיר, כִּי ה'
יִתְבָּרַךְ דֵּן אֶת הָאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו, וְלִכֵּן יִגְזֹר עָלָיו עֲשִׂירוֹת
לְבִסוּף".

משלי תנינא כח

שַׁבָּת

"בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יֵשׁ עֲלֶיהָ לְכֹל הַנְּשֻׁמוֹת, וּדְבָקוֹת הַגָּמוּר
בְּשָׂרָשָׁם הָעֲלִיוֹן, מֵה נְשֹׂאִין בֶּן בְּיָמוֹת הַחַל מִפְּנֵי אַחֲזִיזְתָּם
נְשָׁל הַחִיצוֹנִים... וְלָכֵן אֵינּוּ דוֹמָה קְלֶסְטֵר פְּנֵיו נְשָׁל יְהוּדֵי
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת כְּמוֹ קְלֶסְטֵר פְּנֵיו בְּיָמֵי הַחוּל".

תהלים חמישאה צב

"נְשֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד, זֶה צוּוֵי מִמֶּשׁ, נְשִׁיעֲבוּד כְּדֵי שְׂיֻדַּע
הַפְּרֵשׁ בֵּין יָמֵי הַחַל לְיוֹם הַשַּׁבָּת. נְשֵׂאִם יַעֲשֶׂה כָּל יָמָיו כְּחֻגִים
וְשַׁבָּתוֹת, מֵה יִתְרוֹן לְיוֹם הַשַּׁבָּת אֲצִלוּ מִיָּמִים אַחֲרִים, אִם
כֵּן הוּא צוּוֵי מִמֶּשׁ לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עֶרְכּוֹ, לְשׁוּם יִתְרוֹן
לְזֶה מִזֶּה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאַלְקִי".

שמות תפ"ג

"הוה גביר לאחיה וישתחוו לה בני אמה: כי אפילו בזמן גלות מתקיימת זאת הברכה אל היהודי ששומר את השבת כראוי, שהרי באים הגוים להשתחות לו לאגורת כסף ולכפר לחם, ולשמשו ולעשות לו כל צרכיו. כי פי ה' דבר - בפיו של יצחק פשברך את יעקב. וגם פשאמר לעשו: ואת אחיה תעבד. ולכן מתקיים דבר זה בכל הזמנים ומודעת זאת בכל הארץ".

ישעיה תנינא נח

"יום שבת אין כמוהו לנחם את ישראל ולשמחם מיגונם, שהרי מנוחתו של יום השבת שנתנה לישראל לבדם, היא רומזת אל המנוחה השלמה שתהיה להם בזמן הגאולה".

תהלים תנינא צד

"צריך לצפות תמיד אל יום השבת, ולומר בכל יום: יום ראשון לשבת, יום שני לשבת וכן בכלם, כי טל אורות של שבת חיי בשמים לב מרפא".

תהלים תנינא צב

שִׁירָה, שְׂמֻחָה, נְגוּן

"לֵב שְׂמֵחַ יִיטֵב פָּנִים וּבְעֵצָבֶת לֵב רוּחַ נִכְאָה: זֹאת הָעֵצָה הִיעוּצָה לְכֹל אִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, לְאַחֲזוֹ בְשֻׂמְחָה, זֶה שְׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה, וְלִבְרוּחַ מִן הָעֵצָבוֹן וְהִדְאָגָה, שֶׁהָרִי הַשְׂמֻחָה מְטִיבָה פָּנָיו שֶׁל אָדָם וּמַעֲמִידָתוֹ עַל בְּרִיו, וְגַם אִם יִחַלֶּה הַגּוֹף רוּחַ אִישׁ יִכְלֹל מַחְלָהוֹ".

כת"י משלי תפ"ד

"וְהַשְׂמֻחָה הוּא הַתְּנָאֵי הָעֵקָרִי הַצָּרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הָאוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים, שְׂאִינָם מְתִישְׁבִים בְּיָדָיו בְּמִקוֹם עֵצָב וְדִאָגָה".

שמות יט

"הודו לה' בכנור בנגבל עשור זמרו לו: כי ההודאה בכלי זמר גורמת עליה ורוח הקדש, כמו לדוד שהיה מנגן ורוח הקדש שורה עליו".

תהלים חמישה ל

"כשיכוון הנפש בכלי זמר ובנגון ויחשב יראת אלקים, יבוא עליו רוח אמת... כי הנפש מתפרדת פאלו היתה מרחפת ולא דבוקה, ומתעלה להדבק אל העליונים, וכפי התדבקותה כך השגתה".

כת"י תפ"ד

"הנגון מניח רוחו של אדם, ואם יקמה לבו בקרבו, יקם סערה לדממה ויחשו גליהם, ונקרא ארמוניא"ה בלע"ז, והיא רמז לאהבה אחוה וחברותא... משים שלום בין הברואים לבוראם ומקרבים זה לזה בארמוניא"ה שלמה וטובה".

ישעיה מט תפ"ג

"ודוד היה מעלה ארוכה לרעתו על ידי הנגון, כי הנגון הוא דבר אלקי המברח את כוחות הטמאה ומכניע את החיצונים".

שמואל א טז תפ"ה

תפלה

"טעמו וראו כי טוב ה': כמי שטועם את המאכל, דהינו
ש'קראו אותו בעת צרתם ו'ראו שהוא יענם מיד".

כת"י תהלים רביעאה לד

"המתפלל בצרתו, או עושים לו נס אם הוא ראוי לקב
ואין דרך אל הטבע, או שמגלים את עיניו לראות את
רפואתו קרובה בדרך הטבע, כי קרוב ה' לכל קראיו
לכל אשר יקראהו באמת".

ספר הליקוטים א

"השמר לך ושמר נפשך מאד כ'אשר תלך אל בית
האלקים להתפלל שלא יהיו פניך זועפים כל עקר, אך

עבדהו בשמחה רבה ובטוב לבב. ואף אם יהיו לך צרות רבות ורעות, גרשם מלבך בעת שתעמד לפניו, פי הוא אדון הכל והיכלת בידו להצילך מכל צרותיך."

כת"י תפ"ג

"נפשנו חפטה לה' עזרנו ומגננו הוא: פי אין חפטה אלא תפלה בהמתנה, שלא יחשוב האדם שיעשה ה' יתברך את רצונו מיד אחר תפלתו, אלא צריך שיתפלל וימתין ויחזר וימתין, עד שיבא יומו להפיק את רצונו, פי בשכר התפלה בהמתנה סופו ש' יתברך יעזרנו ויגן בעדו בכל צרותיו".

תהלים תנינא לג

"כאשר מלמעלה פוסקין טובה לצדיק, נותנים בלבנו בתחלה שיתפלל על הטובה עצמה שפסקו לו, כדי שיתנו לו כפי שאלתו וידע שנשמעה תפלתו".

שמואל א א

לב וּשְׁכָל

"שְׁכָל אָדָם אֲשֶׁר בְּקִדְקָדוֹ הוּא הַטּוֹב הַרוֹחָנִי שְׁלוֹ שְׂאִין לוֹ קִצְפָּה, שָׁמַיִם לָרוּם וְאָרֶץ לְעִמָּק וְרַחֲב לֵב נְבוֹן אִין. מַה שְׂאִין כֵּן בְּטוֹב הַגּוֹפָנִי, שְׂאִם יִשְׁבַּע יַחֲלָה, וְאִם יִרְעַב יַחֲלֵשׁ".

כת"י תפ"ז

"לְבוֹ שְׁלֵ אָדָם נַעֲשֶׂה לְפִי הָרַב נְשִׁילֹחוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְפִיכָךְ לֹא יִשְׁגָּה אִם יַעֲשֶׂה בְּרַב עֲנִינֵי כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר לוֹ לְבוֹ. וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר: לֵךְ אָמַר לְבִי בְּקִשׁוֹ פָּנִי, וְאִנִּי אַעֲשֶׂה כְּדַבְּרֵי, אֵת פְּנִיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ".

כת"י תהלים שתיתאה כז

"נְקוּט הָאֵי כְּלָלָא בִּידָךְ: כִּי לֵב טוֹב מוֹשֵׁף אֵת הַטּוֹב, וְלֵב

רע מוֹשֵׁף אֶת הָרָע. וְזֶה סוּד: כָּל יְמֵי עֲנֵי רָעִים, לְפִי
שֶׁהוּא תַמִּיד בְּלֵב רָע. וְטוֹב לֵב מְשֻׁתָּה תַמִּיד, לְפִי שֶׁהֵלֵב
טוֹב שְׁלוֹ מוֹשֵׁף תַמִּיד אֶת הַטוֹב".

"וְהוּא דִבֵּר פֶּלֶא שֶׁהֵלֵב יִתְקַיֵּם בְּחַיּוֹתוֹ בְּכַמָּה דְאָגוֹת
וְאֲנַחֲוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו תַמִּיד מִפְּנֵי רֵב הַצָּרוֹת הַמְתַּרְגְּמוֹת
לְבוֹא לְעוֹלָם, וְאִין זֶה אֶלֶּא מִצְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא מוֹשֵׁף
אֵלָיו חַיּוֹת כָּל הַיְמִים שְׁנֹגְזוֹר עַל הָאָדָם לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם
הַשְּׁפֵל הַזֶּה, שֶׁאֵלְמֵלֵא הַחַיּוֹת הַזֶּה שְׁנֹמְשֵׁף לוֹ מִמְּנוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, בְּיֹדָאֵי הָיָה מֵת מִיָּד עַל כָּל צָרָה שֶׁבָּאָה אֵלָיו".

משלי טו

"אִם יָבֵא אֵיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת טוֹב בְּלֵבוֹ שֶׁל אָדָם, יִדַע נְאֻמָּה
שֶׁאִינוֹ אֶלֶּא מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִכֵּן יְרוּץ מִיָּד לַעֲשׂוֹתוֹ, שֶׁבְּכָךְ
יִפְיֵק רְצוֹן מֵה".

משלי תנינא כא

אהבה ויראה

"מי שרוצה להפיר אם יראתו טובה להתדבק בה, או רעה כדי להתרחק ממנה. זהו הסימן: אם הוא מתירא בעניי התורה והעבודה, יראתו היא טובה, ואם הוא מתירא בעניי העולם יראתו היא רעה בלי ספק ויתרחק ממנה".

דברים משנה למלך ז

"ומי שמפחד מן העניש ולא מן הפעניש דומה לתלמיד שירא מן הרצועה ולא מן הרב, ובכך פשיפנס הרב אצלו ואין הרצועה בידו, לא יפחד ממנו ולא יירא אותו. בן הירא את ה' יתברך יראת העניש ולא יראת הרוממות. ולא עוד אלא שהירא מן העניש, העניש רודף אחריו.

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה, לְאָדָם שֶׁמִּפְחָד מִן הַפֶּלֶב וְהִתְחִיל לְרוֹץ לְהַמְלִיט מִמֶּנּוּ, שָׂאז הַפֶּלֶב יִמְהַר לְרוֹץ אַחֲרָיו".

דרוש היראה ישעיה תפ"ג

"וְעַל כֵּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה: לְהַזְהִיר אֶל הָאָדָם שֶׁיִּתְפַּס לְעַבֵּד אֶת בּוֹרְאוֹ בְּעִבּוּדָה שֶׁל אֱהָבָה, כִּי בְּכַךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו אֶת הַלְּבוּשׁ הַנּוֹכַח וּמִתְכַּסֶּה עַל יָדוֹ מֵעֵין רָעָה שֶׁל הַחִיצוֹנִים שֶׁלֹּא יִפְשָׁפְשׁוּ אַחֲרָיו מֵעֲשָׂיו לְעוֹרֵר קְטְרוּגִים כְּנִגְדּוֹ. וְאִפְלוּ יִפְלֵ בְּאַיִזָה עֵוֹן, לֹא יִשְׁלֹטוּ בּוֹ וְלֹא יִמְסֹר בְּיָדָם, אֲלֵא יִסְרְנוּ ה' יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יִיָּסֵר אִישׁ אֶת בְּנוֹ... וְלִמְדָנוּ מִקַּל וְחֹמֶר, שֶׁמִּבְטָח הוּא שֶׁלֹּא יִרְאֶה פָּנָי גִּיהֶנָם".

משלי י

"בְּאֱהָבָתָהּ תִּשְׁגָּה תְּמִיד: וְרִצּוֹנוֹ לְפִי דִרְבְּנוּ, שֶׁאִפְלוּ אִם הִיָּה לָהּ לְשָׁגוֹת בְּכָל מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה, טוֹב לָהּ שֶׁתִּשְׁגָּה בְּאֱהָבָתָהּ וּבַעֲשׂוֹתוֹ לְשִׂמְחָה, מִמָּה שֶׁלֹּא תִשְׁגָּה חוּץ מִמֶּנָּה".

כת"י תפ"ה

עצות והנהגות

”וזהו פֶּלֶל גָּדוֹל בְּכֹל עֲנִינֵי בְּנֵי אָדָם, שְׁצָרֶיךָ יִשׁוּב הַדַּעַת לַעֲשׂוֹתָם, וְכָל אֶץ אֶדָּ לְמַחְסוֹר וְאֶץ בְּרִגְלִים חוּטָא, לְפִי שְׂאִינוּ מְנִיחַ פְּנָאֵי לְאוֹרוֹת הַשֶּׁכֶל שְׂתִּתְּפֹשְׁטוּ בְּאַבְרִים לְסִדֵּר כְּרֵאוּי וּלְתַקֵּן אֶת הַנְּהַגְתָּם.”

אויב קמא ה

”וּתְשֹׁמֵר דְּבַר זֶה שֶׁהוּא אִמְתַּ בְּלֵי סִפְקָא, כִּי הַצְּלַחְתּוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּיָהּ לְפִי סִדֵּר עֲנִינָיו, וְלֹא לְפִי עֲנִינָיו בְּלִבָּד, כִּי יִשׁ מִי שְׂעֲנִינָיו יִהְיוּ טוֹבִים, אִם הַסִּדֵּר לֹא יִהְיֶה טוֹב, בְּנֹדָאֵי לֹא יִצְלִיחַ. וְנִהְפֹּךְ הוּא, אִם סִדְרוֹ נָאָה וְעֲנִינָיו אֵינָם נְאִים, אָף עַל פִּי כּוֹן, זֶה יִצְלִיחַ בְּלֵי סִפְקָא.”

עת לחננה ג

"אם ישפיל האדם בבוא עליו איזו צרה או איזה עֶצֶב, ויתן לב למצוא הטוב שימשך לו מפניו, ימצאנו בודאי, כי הצרות הן מחכימות את האדם בלי ספק".

כת"י משלי תפ"ד

"כל מי שמעמיק בשכלו למצוא ההנהגה טובה והדרך הטוב בכל דבר, הנה הוא דבק בה' ותפרך בלי ספק, כענין שנאמר: משפיל על דבר ימצא טוב, ואין טוב אלא הקדוש ברוך הוא".

ישעיה קמא כט

"ויאהב המלך את אסתר מפל הנשים: פרוש על פי הרמז, שהקדוש ברוך הוא אוהב יותר מפל הנשמות, אותה הנשמה שהולכת בדרך ה' בהצנע לכת ומסתתרת בכל מעשיה ואינה חוששת להגלות ולהתפרסם בעיני הבריות".

מגילת אסתר ספר הישועה ב

"לעשות כרצון איש ואיש: דהינו לרצות ולא להכריח,

כּי הִרְצוֹן גּוֹרֵם אֶת הַשְּׂמִיחָה בֵּין בְּעֲלִיוֹנִים וּבֵין בְּתַחְתּוֹנִים,
וְהַאֲנָס גּוֹרֵם אֶת הָעֲרָבוּב." אסתר תנינא א

"כּי דְּבַר בְּעֵתוֹ מַה טּוֹב, וְאֵינוֹ גָּנְאֵי אֶל הַבְּחוּר וְשִׂיחָה שְׂמִיחָה
וְטוֹב לֵב, וְגַם אֵינוֹ גָּנְאֵי אֶל הַבְּחוּר וְשִׂילָךְ בְּדַרְכֵי לְבוֹ וּבְמַרְאֵה
עֵינָיו אַחַר הַדְּבָרִים הַמְשֻׁמָּחִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, כְּמוֹ הַטַּיִל עִם
חֲבָרָיו בְּגִנּוֹת וּפְרָדִסִים וְאַצֵּל נַחְלֵי מַיִם וּבְמִקּוֹמוֹת הַיְּפִים
שֶׁבְעִירוֹ, שֶׁהֵלֵב שְׂמִיחָה וְהַעֲנִיִּים מִתְּעַדְנִים בְּרֵאֲתָם. כּי
הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ רְאוּיִים אֶל הַבְּחוּר, לְפִי שְׂמִרְחִיבִים אֶת לְבוֹ
וּמְקִיִּמִין אֶת בְּרִיאֹתוֹ." קהלת תנינא יא

"אֵל תֵּאָהֵב שְׁנָה פֶּן תִּזְרַשׁ: בֵּין בְּנֻכְסִים בֵּין בְּמִשְׁכָּלוֹת.
כּי הַשְּׁנָה גּוֹרֶמֶת הַסְּתַלְקוֹת הַמּוֹחִין, וּמַה יַעֲשֶׂה אָדָם בְּלִי
מוֹחִין לְהַרְוִיחַ אֶת מַחֲיָתוֹ וּלְהַרְבּוֹת אֶת יְדִיעָתוֹ, וּלְכֵן יֵאָנָס
הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִישַׁן יוֹתֵר מִן הָרְאוּי, כּי בְּכַף יוֹכֵל
לַעֲשׂוֹת כָּל צְרָכָיו בֵּין בְּעֵנִינֵי מַחֲיָתוֹ בֵּין בְּעֵנִינֵי יְדִיעָתוֹ,
וְזֶהוּ שְׂאָמַר: פִּקַּח עֵינֶיךָ שְׁבַע לָחֶם." כת"י משלי תליתאה כ

"צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ בְּכָל דְּבַר, וְלֹא יֹאמֵר בְּלִבּוֹ מֵאַחַר שֶׁהִכֵּל תְּלוּי בַּעֲצָתוֹ הָעֲמֻקָּה שֶׁל בּוֹרֵא עוֹלָם, מוֹטָב לִי לְהִמָּתִין אֶל עֲצָתוֹ הַנִּכּוֹנָה וְלֹא לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מִצְדִּי, לְפִיכָךְ כְּתִיב בְּסֻמוֹ: סוּם מוֹכֵן לְיוֹם מְלַחְמָה וְלֵה' הַתְּשׁוּעָה, כְּלוֹמֵר: שְׂצָרִיךְ הָאָדָם לְהִכִּין כָּל מָה שְׂצָרִיךְ לוֹ בְּדַרְךְ הַטָּבַע, כְּמוֹ הַסּוּם לְיוֹם מְלַחְמָה, וְאַחַר כֵּן יִמָּתִין אֶל הַתְּשׁוּעָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, דִּהְיָ בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָא אֲתַעַר לְעֵלָא".

כת"י משלי תליתאה כב

"אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח "נַח", מוֹרָה שְׂמוּדְדִין לְכָל אָדָם בְּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד, כִּי אוֹהֵב נַחַת יִמָּצֵא נַחַת, זֶהוּ: תּוֹלְדוֹת נַח נַח".

כת"י תפ"ז

"הַטַּיִל בְּרַחֲבָה בְּמָקוֹם שְׂדוֹת וּכְרָמִים מוֹעִיל הַרְבֵּה לְאַנְיָנֵי הַדַּעַת לְהַרְחִיב אֶת לִבָּם וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן שְׂיֵאִיר אֶת אֲפֻלְתָּם".

שמואל תנינא א יט

"וְהִיָּה בְּרָכָה: בְּלִשׁוֹן צוּוּי, כְּלוֹמֵר שְׂיִהְיֶה תְּמִיד מִן

הַמְּבָרְכִים וְלֹא מִן הַמְּקַלְלִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי הַמְּבָרֵךְ
מִתְבָּרֵךְ, וְאֶפְלוּ אִם יִקְלְלוּהוּ הוּא יְבָרְכֶם, כִּי כֵן נֶאֱמָה
לְשָׂרְשׁוֹ, שָׂרֵשׁ הַחֲסִדִים".

"אֵין נִחְמָה גְדוֹלָה יוֹתֵר עֲבוֹר אָדָם כְּלִשְׁהוּא, כְּמוֹ זֶה:
לְהַבִּיעַ אֶת רִגְשׁוֹתָיו אוֹ לְדַבֵּר לֹלֵא מְעַצוֹר עַל אוֹדוֹת צָרָה
שֶׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁל הָאֲמֹת, תִּרְגוּם מֵאִיטְלָקִית
שְׂפָקְדָה אוֹתוֹ".

"תִּקְוֹן הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה, הוּא לְהִרְהַר בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּלְעֵינִ
בָּהֶם. וְתִקְוֹן הַנְּשֻׁמָּה הַטְּבָעִית, הוּא לְהִרְהַר בְּדַבְרֵים
הַטּוֹבִים שְׂיִישׁ לוֹ, וּלְהַנִּיחַ אֶת הָרָעִים, כִּי דִיָּה לְצָרָה
בְּשַׁעֲתָהּ, וְהַדְּבָרִים הַטּוֹבִים מְשַׁמְּחִים וְהָרָעִים מְצַעְרִים".

סֵפֶר הַלִּיקוּטִים א

"הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמָה לְסֵלֶם, וְהַצָּרוֹת שְׂמִכְעִיסִים וּבָאִים
דוֹמִים לְמַדְרָגוֹת הַסֵּלֶם, וְכָל צָרָה וְצָרָה שְׂיַעֲבֹר עַל הָאָדָם
וְיִסְבֵּל אוֹתָהּ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, יַעֲלֶה בְּכָל אַחַת מִמֶּנָּה

ממדרגה למדרגה עד הגיעו אל ראש הסלם. וראש הסלם הוא תכלית האשר, שהוא הדבקות בשמו יתברך".
כת"י משלי תפ"ה

"וישב יצחק: כי בראותו ששם צוה ה' את הברכה, לא רצה לזוז משם, כי שנוי מקום שנוי מזל. ומכאן אזהרה לאדם שלא ימוש מן הטוב כדי לבקש את המוטב, כי אולי ישגה וימצא את הרע".
חיי שרה תפ"ג

"מי שאינו יכול לעשות פרצונו מוטב לו שירצה מה שהוא יכול".
שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"מי שהוא מינשב בדעתו ביום, יהיה גם בן בחלומותיו בלילה, והמבלבל יהיו חלומותיו מבלבלים".

ספר הליקוטים א

”הַרְוֵאָה שְׁעֵנְיָנוּ מִצְּלִיחִים לֹא יֵאָחֵר אוֹתָם, שְׂאוּלֵי בְּהִשְׁתַּנּוּת הַזְּמַן יִשְׁתַּנֶּה הַמּוֹזֵל וְהִיא לֹא תִצְלַח”.

חיי שרה תפ”ג

”הַפֶּל חֵיבִין לֵהִיּוֹת טוֹבִים וְאִין הַפֶּל חֵיבִים לֵהִיּוֹת חֲכָמִים”.

כת”י תע”ח

”כַּאֲשֶׁר נִגְזַר עַל אֵיזָה אָדָם שְׁלֹא יִצְלִיחַ וְלֹא יִרְוִיחַ, הַגּוֹזֵר הָעֲלִיּוֹן יִזְמִין מוֹנֵעַ כְּנִגְדּוֹ שְׁלֹא יִנְיַחְנוּ לְזוֹ מִמְקוֹמוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ עֲצֵל”.

כת”י משלי תליתאה יג

”אִם רוֹאֶה אָדָם דְּדִינָא קִשְׂיָא רְדִיף אֲבַתְרִיהּ, תִּקְנַתּוּ לְהַפְנֵעַ מְאֹד וּלְהַרְבּוֹת בְּבִכְיָה וְתַחְנוּנִים לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ, כִּי עַל יְדֵי כֹּף יִהְפֹּךְ אֶת הָרַע לְטוֹב, הַקִּשְׂשָׁה לְרֹךְ וְהַמֵּר לְמַתוֹק”.

משלי תנינא י”ח

חנוכה

"ולמען תספר באזני בנה: כי הנערים מטים אזנם בחשק גדול אל ספורי המעשים שֶהיו מימי קדם, ועל ידיהם באים להפיר את בוראם ונכנסת יראת שמים בלבם בענגנים האלו יותר מכל הגערות ומכל התוכחות, כי הדבר המתקבל בלב הוא שמתקיים בו תמיד ומצליח ועושה פרי".

שמות י

"חנה לנער על פי דרפו: לענגן התורה - שלא ילמד הנער אלא בספר שֶלבו חפץ, כי על ידו יתישב למודו בלבו וגם כי יזקין לא יסור ממנו, ובלבד שילמוד, יניחנו אביו או רבו ללמוד באיזה ספר שירצה, כי יבא טוב יבא מכל מקום... ולכן ההורים או המורים ישתדלו להפיר בנער

מה שִׁלְבוּ חֶפְצֵי, בֵּין בַּתּוֹרָה בֵּין בְּאַמְנוֹת, כִּי זֶהוּ סִימָן מִבְּהֶק שְׁנִתְגַּלְגַּל כְּפִי נְטִיתוֹ, וְכָל הַמְשָׁנָה יָדוּ עַל הַתַּחֲתוֹנָה כִּי הִיא לֹא תִצְלַח, וְלֹא יִלְמַד כְּרֵאוּי מֵה לְשִׁיחָיָה כְּנִגְד רְצוֹנוֹ, וְנִמְצָא קִרְחַ מִכָּאן וּמִכָּאן." כ"י משלי תליתאה כב

"חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח: שְׁנִקְרָא בְּלִשׁוֹן חֲנוּכָּה, כְּמוֹ שְׁמַחְנֻכִּים אֶת הַנְּעָרִים לְמִצּוֹת, מְעַט מְעַט כְּפִי כַּחַם וְכְפִי הַשְּׁנִימִים שְׁלֵהֶם, וְלֹא הִכַּל בְּבַת אַחַת, שְׁלֹא לְהַכְּבִיד עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִדֵּי וְלִגְרָם אֶת קַלְקֻלָּתָם." במדבר ז

"וּמִי שְׁרוּצָה שְׁבָנָיו יִצְלִיחוּ וַיַּעֲשׂוּ פָרִי, יִטְעִינָם בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וַיִּשְׁמֹר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּקַלְלָם, שְׁלֹא יֵצֵא שְׁכָרוֹ בְּהַפְסָדוֹ, כִּי קַלְלָה אַחַת יְכוּלָה לְאַבֵּד כְּפֵה בְּרָכוֹת, לְפִי שְׁהַסְטָרָא אַחֲרָא אוֹחֻזַת בָּהּ וְקוֹפְצַת בְּקַטְרוּגָה כְּנִגְד הַמְּקַלֵּל וְהַמְּקַלֵּל, יַחֲדוּ כְּלָם יְכַלְיוּ. וְלָכֵן מַה שְּׁאָמַר הַחֲכָם: "נִפְשׁ בְּרָכָה תִּדְשָׁן" הִיא אֲזַהְרָה גְדוּלָּה אֶל הָאָבוֹת שְׁיִבְרְכוּ אֶת בְּנֵיהֶם תָּמִיד, שְׁבִכְךָ הוֹלְכִים וּמִצְלִיחִים, כְּמוֹ שְׁפַתְכֵנו." משלי יא

בטחון, קווי, השגחה

"הודעתיה היום: שלא יקוץ בבטחוני, אלא יתחזק בו בכל יום ויום, שאם תבא עליו צרה יאמר בלב שלם ובפה מלא: "היום אני בוטח בה' אלקי" כאלו בטחוני חָדַש עֲמוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם".

משלי כב

"הבוטח בה' כאלו עומד בנשמים, בהיותו על הארץ, וכל צרות הסובבות אליו לא יגיעו".

כת"י משלי תפ"ו

"בנשאין מקום אל הטבע אז יש קווי אל הנס כי לא יעזב ה' את יראיו המיחלים לחסדו".

מלכים תנינא ב יח

"כל אַמְנוּתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע הִיא לְהַשְׁפִּיחַ אֶת דְּרֹךְ הַפֶּלֶא, וְלְהַזְכִּיר אֶת דְּרֹךְ הַטֵּבַע כְּדֵי לְהַפְחִיד אֶת הָאָדָם, וְאִתָּהּ כְּנִגְדּוֹ תִזְכֹּר אֶת דְּרֹךְ הַפֶּלֶא כְּדֵי לְהַפִּיג אֶת פְּחָדֶהּ וְלְהַבְטִיחַ אֶת עֲצָמֶהּ".

דברים משנה למלך ז

"מִדַּת הַבְּטָחוֹן אֵין כְּמוֹהָ... שֶׁהִרִי כְּבִיכּוֹל אֵי אֶפְשֵׁר לוֹ לְמַלְךְ נֶאֱמָן שְׁלֵא לְהַצִּיל אֶת הַבּוֹטָח".

כת"י משלי תפ"ו

"וְכַמָּה טַפְשִׁים בְּנֵי אָדָם שְׂאוֹמְרִים אֲעֵשֶׂה כֶּךָ וְכָךְ, אוֹ אֵלֶיךָ לְמָקוֹם פְּלוּנִי, שְׂאֵם לֹא יִרְצֶה הַשֵּׁם לֹא יַעֲשֶׂה וְלֹא יִלְךְ וְלֹא יוּכַל לְהוֹצִיא מִחֲשַׁבְתּוֹ מִן הַפֶּחַ אֶל הַפַּעַל. וְלִכֵּן הַמְּנַהֵג הַטוֹב שֶׁל הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים לוֹמֵר: אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, כִּי בְּכֶךָ הוּא תוֹלֶה מַעֲשָׂהוּ וְדַרְכּוֹ בְּמִי שֶׁצָּרִיךְ לְתוֹלוֹתוֹ, דִּהְיִינוּ בְּאֶדוֹן הַכֹּל שֶׁעֲנִינֵי בְּנֵי אָדָם הוֹלְכִים כְּפִי רְצוֹנוֹ הַנְּכוֹן".

כת"י משלי תליתאה טז

"כָּל צָרָה שֶׁבָּאָה אֶל הָאָדָם הִיא מֵצַד הַקְּלָפָה, וְעַל יְדֵי

הקווי בשמו יתברך הוא נצול ממנה, פי גדול פח הקווי
שמדביק את הנברא בבוראו".

"כל מקנה יש לו לתת את לבו על ג' דברים: אל מי
הוא מקנה, מי הוא המקנה, ועל איזה יסוד מוסדת
תקותו. והרי שעל הראשון הוא אומר: קויתי ה' שאין
נאמן ממנו... על הב' הוא אומר: קויתה נפשי שהיא חלקו
יתברך, כדכתיב: חלקי ה' אמרה נפשי. והוא מן הדין
שיתעורר הפל להציל ולהושיע את חלקו. ועל הג' הוא
אומר: ולדברו הוחלתי, פי אין יסוד חזק ונכון מזה, ודבר
אלקיני יקום לעולם".

"ותהי לדל תקנה: שאפלו אין זכות בישראל מפל מקום
הם נגאלים מפני הקווי".

"הקווי הוא מלשון קו ממש. שהמקנה אוהו תמיד בקו
הקדשה בין במחשבה בין בדבור בין במעשה. ולכן דרש:

הקו ההוא נמשך לו תמיד מן הטוב העליון אם מעט ואם הרבה, כפי המקום וכפי הזמן, וגם כפי תקף או חלשת אחיזתו. וזה סוד: טוב ה' לקו".

איכה ג

"הכל מסדר מן החכמה העליונה בתכלית הפרטיות, עד שאין אלה נבלת עליה בדרך מקרה ויש לכל שרשים גדולים במקור העליון".

עת לחנה ב

"יש השגחה פרטית לכל המינים, דומם צומח בעל חי ומדבר. ובין המדברים - אמה ישראלית לבדה היא הנשקפה כמו שחר מאת ה' יתברך לבדו ואין עמו אל נכר, כי כל שאר האמות הם בנים לשרים העליונים וישראל בנים למקום".

כת"י תפ"ג

"דע, כי בני אדם למטה עושים כל מעשיהם המכונים אל שרשם למעלה, ולפי הרב אינם יודעים מה הם

עושים, אבל הוא ידוע לשרשם שמעורר אותם לעשות
מה שהם עושים".

"כל מאן דעבדין מן שמיא לטב: כי הטוב והמטיב אינו
פועל אלא לתכלית טוב אף על פי שמראהו רע, כי טוב
אחרית דבר מראשיתו".

"שהרי אינו נקרא רע באמת, אלא מה שהוא רע מתחלתו
ועד סופו, שאין בו תוחלת שיהפך לטוב, כמו שהוא
הרע של הסטרא אחרא. אבל הבא מן הקדשה אף על
פי שהוא רע לפי הנראה, הוא טוב לפי האמת בלי ספק,
מאחר שהוא לתכלית טוב וגם סופו טוב, בסוד: את והב
בסופה".

"מראש ועד סוף הפל לצד היותר טוב, כי טוב ה' לפל.
ואינו תועה מי שמקנה תמיד יותר טוב, שהוא אמת".

ספר הליקוטים א

"בטח בה' ועשה טוב: כי הבוטחים מבטחים שלא יחסר לחמם ובלבד שיהיה מעשה טוב עם הבטחון, כי מעשה טוב הוא סוד המ"ן העולים ויורדים כנגדם המ"ד של ההשגחה העליונה. שכן ארץ: ולעשות כל המעשים שנוהגים בני אדם בארץ כדי להרויח את פרנסתם. ורעה אמונה: להיות נושא ונותן באמונה".

כת"י תהלים רביעאה לו

"המיתלים לחסדו: לפי שיש יראי ה' שבוטחים בזכותם וחושבים לעשות חיל בזכות מעשיהם, אבל ה' יתברך אינו חפץ באלה, כי אם באותם היראים שאינם בוטחים בזכותם כלל ועקר אלא תולים הכל בחסד ה', פי מי יאמר זפיתי לפי טהרתי מחטאתי".

תהלים תנינא קמו

"ואם יארע לבר ישראל לשכב על מטה של גוים בדרך במלון שאין שם מזוזה. ישמר מאוד לקרא קריאת שמע על מטתו בכונה גדולה עד שיששון, שבכך יהיה שמור

מן המזיקין, ומכל שאר המארעות הקשות שאפשר
שיגיעו להולכי דרכים".

דברים משנה תורה יא

"והנה כמה קמעין מביאים עליהם בני אדם, כדי להשמר
מכל פגעים ומקרים ודברים רעים. אבל אין קמע יותר
מועיל ממה שצוה ה' יתברך, שהם התפלגין".

דברים משנה תורה ו

"שמירת מצותיו יתברך היא השומרת את האדם מכל
הנזיקין ומכל המזיקין. שלטעם זה נתן ה' יתברך התורה
והמצוות לישראל כדי שיהיו משמרים על ידיהם מכל
דבר רע משטן רע ומפגע רע.

שמות כג

"אם אין לו שכל להבין ולהבחין בין טוב לרע, ישים כל
בטחונו בה' יתברך שהוא ימציאנו את הדרך הטוב, ויהיה
בכלל המאשרים".

משלי תנינא טז

"ה' יִתְבַּרַךְ הוּא קָרוֹב מִכָּל הַקְּרוֹבִים וְרָחוֹק מִכָּל הַרְחֻקִים, כִּי הוּא רָחוֹק מִצַּד רוּמְמוֹתָיו, וְקָרוֹב מִצַּד הַשְׁגָּחָתוֹ".

כי תבא תפ"ה

"אֲפִילוֹ רָשָׁע הַבוֹטֵחַ בִּה' חֶסֶד יִסֻּבְּבוּנוּ: הַסּוֹד הוּא, כִּי הַבְּטָחוֹן מוֹשֵׁף עָלָיו אֹר מִקִּיף שְׁיָגַן בְּעָדוֹ בְּכָל צַדְדָיו, שְׁהָרִי ה' יִתְבַּרַךְ אֹמֵר, אֵף עַל פִּי שָׁזָה רָשָׁע, מִכָּל מְקוֹם הוּא בוֹטֵחַ בִּי וְאִינוֹ מִכְבוּדִי שְׂאֲעֲזֹבְנוּ וְלֹא אֲצִילְנוּ מִצָּרְתוֹ, כִּי אֲפִילוֹ מַלְכֵי בָשָׂר וְדָם אוֹ שְׂאֵר הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמָּה, מִצִּילִין אֶת הַרָשָׁעִים הַבוֹטְחִים בָּהֶם, וּמְגַנִּים עֲלֵיהֶם כְּשֶׁבָאִים לַחֲסוֹת בְּצַל קוֹרְתָם, וְכָל שָׂפָן הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בַּעַל הַרְחָמִים".

תהלים תנינא לב

"אֲפִילוֹ יִהְיֶה צַדִּיק גָּמוּר וְחָסֵר מִמֵּדַת הַבְּטָחוֹן, לֹא תוֹעִיל לוֹ צְדָקָתוֹ לְהַשְׁמֵר מִן הַמְּאָרְעוֹת הַקְּשׁוֹת הַמְּתַרְגְּשׁוֹת לְבֹא בְּעוֹלָם, כִּי אֵין מִי שְׁיִכּוֹל לְהַצִּיל מֵהֶם אֶלָּא שְׁמִירָתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאִינָה מְצוּיָה וְדַאי אֶלָּא אֲצַל הַבוֹטֵחַ בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל, בְּסוֹד: אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי, כִּי הוּא מִתְקַשֵּׁר תָּמִיד עִם הַנְּקֻשָׁר עִמּוֹ בְּמֵדַת הַבְּטָחוֹן, וּמִי יוּכַל לְהַזִּיק אֶל הַשְּׁמוֹר מִמֶּנּוּ".

משלי תנינא כב

אהבה, חסד ושלום

”ואהבת לרעה כמוה: פי בהיות כלם אברים של גוף אחד, נמצא האהב את חברו כאלו אוהב את עצמו”.

ויקרא יט

”זהו חפצו יתברך, שיהפך יתעסקו בעד חבריהם בכל יכלתם ויגמלו חסד זה עם זה בכל מאמצי כחם, פי העולם אינו מתקיים אלא על החסד, והכל מצויים עליו אפלו האמות”.

ירמיה מח

”ואהבת לרעה כמוה, אני ה': פי מאהבת חברו יעלה ממדרגה למדרגה עד אהבת המקום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מי שמרחם על הבריות מרחמין עליו מן

השמים. הלכה מאן דלך סני לחברך לא תעבד זוהי כל התורה בלה".

כת"י תפ"ג

"ה' יתברך אינו רוצה שיהיו ישראל שונאים זה לזה חס ושלום, כי השנאה כשם שגורמת פרוד למטה כך גורמת פרוד למעלה, ומן הפרוד באים כל הקלקולים היותר גדולים, כמו שידענו שלא נחרב בית המקדש בפעם שניה אלא מפני שנאת חנם שהיתה ביניהם".

שמות כג

"לא תשא שמע שוא: אזהרה גם בן לאדם שלא ישא שמועת שוא לחברו, שלא יאמר לו שלום שלום ואין שלום, כי זה יכול להזיק לחברו מאחר שנכזבה תוחלתו ותהי לאין".

שמות תפ"ג

"הקלפה היא קמצינית ואכזרית לפי טבעה, ולכן אותה הנערה שתהיה ותרגנית וגומלת חסד להפך מן הקלפה, זהו סימן ברור שהיא משרש הקדשה".

בראשית כד

"אין הקדשה העליונה שורה על התחתונים, אלא אם כן יש חבור וקשר ביניהם של אהבה ואהבה שלום ורעות".

יחזקאל א

"החושבים מחשבות טובות על אחרים, גם חסד ורחמים מזמנים לבא עליהם, בין בעולם הזה בין בעולם הבא".

כת"י משלי תליתאה יד

"פה תברכו את בני ישראל אמור להם: שיאמרוה הפהנים בכונה גדולה ובאהבה גמורה... וגם רמז לזה, כי אמור [amore] בלשון לעז, רוצה לומר אהבה".

במדבר ו

"מי שמתנהג במדת החסד עם אחרים, מספיקין בידו להיות גומל חסד עם נפשו, ולשמח כל ימיו ולראות בטוב, וטוב לב משתה תמיד".

ספר הליקוטים א

"ה' יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא אָרְךָ אַפִּים וְאוֹהֵב אֶת הַשְּׁלוֹם, לְפִיכֶךָ הוּא מִתְעַסֵּק תָּמִיד לְהַשְׁקִיט אֶת הָרִיב וְלָשִׁים שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, כִּי כַּמָּה מְרִיבוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּכָל יוֹם בְּרַחוּבוֹת עִיר מִפְּנֵי הָעוֹל וְהַחֲמָס שֶׁנּוֹהֲגִים בְּנֵי אָדָם אֵלּוּ עִם אֵלּוּ, וְאֵלְמָלָא שֶׁה' יִתְבַּרְךָ סוֹבֵל וּמִשְׁקִיט וּמִתְקַן אֶת כָּל, לֹא הִיָּה הָעוֹלָם יְכוֹל לְהִתְקַיֵּם אִפְלוּ יוֹם אֶחָד מִפְּנֵי בְּצַע מַעֲשָׂקוֹת שֶׁמְעוֹרֵר אֶת הָרִיב בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ".

כת"י משלי תליתאה טו

"בֵּן דִּרְפוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּרִיּוֹתָיו הַרְבֵּה מְאֹד, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁבְּרִיּוֹתָיו עוֹשִׂים עִמּוֹ, אֵף עַל פִּי שִׁיְהִיּוּ בְּתַכְלִית הַחֲסִידוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהֵם עוֹשִׂים כְּפִי כַּחַם הַחֲלוּשׁ שֶׁעַל בֶּן נִקְרָאִים "אַנוּשׁ" מִלְּשׁוֹן חֲלֻשָּׁה, וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם כְּפִי כַחוֹ הַגָּדוֹל וְהַחֲזָק".

איוב קמא לג

חטא, יסורים, תשובה

"השֵׁב עוֹשֶׂה תִּקּוּן גָּדוֹל אֶל הַשְּׂכִינָה, וְלִכְּוֹן ה' יִתְּבַרֵךְ לֹא יִנְעַל אֶת הַדָּלֶת בְּפָנַי הַשְּׂבִים עַל אֵיזָה עוֹן שְׂיִהְיֶה, אֲפִילוֹ גָּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ מְנַשֶּׁה הַמְּכַעִים, שֶׁלֹּא לְמִנוּעַ הַתִּקּוּן אֶל שְׂכִינְתוֹ הַקְּדוֹשָׁה".

תהלים תנינא כה

"אם יאמר האדם, אני רוצה להיות צדיק גמור וחסיד מפלג, ואתגבר על יצרי ואכניענו לגמרי, שלא ימנעני מרצוני. בודאי שגם זה לא יעלה בידו בכחו בלבד, אם לא יסיעוהו מן השמים. פי מה פחו ומה גבורתו של אדם, להתגבר על יצרו הרע שהוא תקיף ממנו".

קהלת תנינא ו

”שובה פי כְּשִׁלְתָּ, כְּלוּמַר: דִּי לָךְ בְּהִתְעוּרְרוּת מְעַט, כִּי תוּכַל לָשׁוּב בְּנִקְל וְלִקּוּם מִנִּפְלִיתָהּ שְׁהִיתָה לָךְ בְּמִקְרָה וְלֹא בְּעֵצָם מֵאַחַר שְׁכַשְׁלִיתָ בְּעוֹנָה כְּמִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּאַבָּן וְנוֹפֵל.”

”מִי שְׁאוּהַב אֶת הַקִּדְשָׁה, אַף עַל פִּי שֵׁישׁ אֵיזָה חֲטָא בְּיָדוֹ, אֵינּוּ רְאוּי לְהוֹן כַּחוֹטְאִים הַשּׁוֹנְאִים אוֹתָהּ שְׁהֵם יוֹרְדֵי גֵיהֶנֶם. כִּי עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבָּה, וְמִי שְׁאוּהַב אֶת הַקִּדְשָׁה נִדְבֵק בָּהּ וְזוֹכָה לְגוֹן עֵדוֹן עַל כָּל פְּגָמִים.”

תהלים תנינא כו

”בְּכָל דְּרָכֶיךָ דְּעָהוּ, אֶפִּילוּ לְדַבֵּר עֲבָרָה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, לְפִי שֵׁישׁ אָדָם שֵׁיִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְאִין לוֹ כַּח לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ, אֶפִּילוּ בְּשַׁעַת עֲבָרָה יְכוּן שָׂאֵם ה' יִתְבַּרַךְ יַעֲזְרוּנוּ, הוּא יַעֲזֹב אֶת דְּרָכּוֹ הָרָעָה, וְה' יִתְבַּרַךְ יִקְבַּל תְּפִלָּתוֹ וְיִישַׁר אוֹרְחוֹתָיו.”

כת"י משלי תפ"ג

”תִּקְנָה לְאָדָם שֶׁלֵב רַע שֶׁל הַקְּלָפָה מִפְתָּה אוֹתוֹ לְהַחֲטִיאֵהוּ,

תקנתו היא שישורר בשירים הקדושים בשעת התפלה, או במזמורים של דוד המלך בכל שאר הזמנים, שאין כמותם להשלים זמיר עריצים ולהבריא את החיצונים ממקום אחיזתם, וזהו שאמר: וְשָׂר בְּשָׂרִים עַל לֵב רָע."

כת"י משלי תליתאה כה

"ישׂראל נקראו בנים למקום והוא מרחם עליהם פרחם אב על בנים, ובלבד שתהיה יראת ה' על פניהם ולא יבאו לחטוא בשאט בנפש ובגיד רמה כאלו דבר ה' בזה חס ושלום, אלא באיזה פעם נופלים בחטא מפני הפתוי של יצר הרע שמתגבר עליהם ואז הוא מוחל וסולח אליהם, כי אין מי שיודע תוקפו של יצר הרע אלא יוצרו."

תהלים תליתאה קג

"כל אדם שיש לו רדיפה מן החיצונים, יתן להם איזה מתן של דבר התר כדי שישבתו מרדיפתם ולא יאנסוהו לעבר על דבר אסור חס ושלום, כי מתן אדם ירחיב לו, ויניחוהו להתעסק בעבודתו ובתורתו ולהשלים את תקונו פראוי."

וְלֹא לְחַנּוּם בְּעִקְבוֹת מְשִׁיחָא, נָתַן ה' יִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹת בְּנֵי אָדָם לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹן, בְּאוֹתוֹ הָעֵשֶׂב הַנִּקְרָא טַאבְּאָקוּ בְּלִעַז וְלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּעֶפְרוֹ וְעֵשְׁנוֹ, כִּי אִם לְתַקְלִית הַנּוֹזֵר - לְתַת מִתָּן אֶל הַפֶּחַ הַחִיצוֹן שְׂיִרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדוּלִים יִנְחֲנוּ, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ לֹא בָּרָא דְבָר אֶחָד לְבִטְלָה, אֶלָּא הַפֶּל בְּעֵתוֹ מַה טוֹב".

כת"י משלי תליתאה יח

"וְאִף עַל פִּי שְׂאִין רִיחַ רָע כְּמוֹ הַרִיחַ שֶׁל הַנוּזָה הַנִּשְׁרָפֶת, מְכַל מְקוֹם הוּא רִיחַ טוֹב וְרִיחַ נִיחוּחַ כְּלִפֵּי מַעְלָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא רִיחַ הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הָעֵנִי הָאֵה שְׂפָא בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה לְהַתְּדַבֵּק עִם בּוֹרְאוֹ בְּכָל כּחוֹ. וְעֲלִיתוֹ נִשְׁגָּבָה יוֹתֵר מִן הָעֵשֶׂר, מֵאַחַר שְׂאִין לֵב הַגַּס הַמְּכַבֵּד אֶת הַמּוֹשֵׂא וּמוֹנֵעַ אֶת הָעֲלִיָּה".

ויקרא א

"פְּחוֹת הַטְּהָרָה וְהַיֵּצֵר הַטוֹב הֵם עֲצָבִים בְּמַעֲשֵׂה הָעֵבְרוֹת, וְזֵהוּ הָעֵצֵב שֶׁנִּשְׁאָר בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם כְּשֶׁעָבַר אִיזוֹ עֲבָרָה, שֶׁהוּא מֵצֵד הַיֵּצֵר הַטוֹב שֶׁהִכְרַח מִן הַיֵּצֵר הָרָע לַעֲשׂוֹת דְּבָר שֶׁהוּא כְּנֻגָד טְבֵעוֹ וְנֻגָד רְצוֹנוֹ".

צפניה ג

"היסורין נראין פְּאוֹיְבִים, וְהֵם אוֹהֲבִים אֶת הָאָדָם אֲהֲבָה שְׁלֵמָה וְאַמְתִּית, שֶׁהִיא אֲהֲבַת הַנֶּפֶשׁ וְלֹא אֲהֲבַת הַגּוּף, כִּי הָאוֹהֵב אֶת הַגּוּף אוֹהֵב הַיֵּצֵר הָרָע, וְנוֹתֵן לוֹ כַּח בְּחֻלְשֵׁת כַּחוֹת הַיֵּצֵר הַטּוֹב".

ספר הליקוטים א

"מִי שֶׁהוּא בְּעַל תְּשׁוּבָה וּבִקְרוּתוֹ סִפְרֵי חֲסִידֵי עַמְנוּ תִּסְמַר שְׁעָרַת בְּשָׂרוֹ בְּרֵאוֹתוֹ כַּמָּה וְכַמָּה תִּנְאִים לְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְכַמְעַט שְׂמֵתִיאֲשִׁים מִן הַכִּפְּרָה, אֲנִי אוֹמֵר לָהֶם שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ עַל זֶה, כִּי אִם אַתָּה תִּפְתַּח פֶּתַח כַּחוּדָה שֶׁל מַחַט הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְיֶה בְּעִזְרוֹ, וּבְמִדְרָגָה אַחַר מִדְרָגָה הוּא יֵשׁוּב אֵלֶיךָ וְאַתָּה תֵּשׁוּב אֵלָיו זֶה הוּא שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם".

כת"י תע"ח

"כַּשֶּׁם שֶׁהַפּוֹשֵׁי אֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהַפֵּךְ אֶת עוֹרוֹ מִשְׁחֹר לְלָבָן אֶפִּילוֹ אִם יִרְחֹץ בְּכֹל הַמַּיִמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר אֶל בֶּר יִשְׂרָאֵל שִׁיִּסְלַק אֶת עֲצָמוֹ מִן הַקְּדוּשָׁה, אֶפִּילוֹ אִם יַעֲבְרוּ עָלָיו כָּל הַמַּיִם הַיְדוּנִים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ עַל כָּל פָּנִים".

עמוס ט

"וְכַל מַה שֶׁשׁוּגַג הָאָדָם כְּשֶׁהוּא בְּסוּד הַקְּטָנוֹת, נִמְחַל לוֹ בְּלִי סְפֵק, שְׂאִין אָדָם נִתְפָּס עַל צַעְרוֹ, וּבִפְרָט כְּשֶׁהוּא חוּץ מִשְׂרָשׁוֹ וְדַעַתּוֹ".

עת לחננה ב

"הַמוֹסֵר עֲצָמוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם גוֹרֵם עֲלֵיהָ אֶל הַשְּׂכִינָה, וְעֲלֵיהָ לְנִשְׁמָתוֹ עַד הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן... וְלֹא הַמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּלֶבֶד זוֹכֶה לְזֹאת הָעֲלִיָּה הַנִּשְׁגָּבָה, אֲלֹא אֶפִּילוֹ הַסּוֹבֵל אֶת הַיִּסּוּרִין שְׁלוֹ בְּאַהֲבָה, שְׂאִינוֹ עוֹזֵב אֶת חֲסִידוֹתוֹ וְאֶת עֲבוֹדָתוֹ".

ויקרא כב

"הַיְהוּדִי אֲשֶׁר בָּשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכוֹנֵה, אֶפִּילוֹ הִיָּה רָשָׁע גָּמוּר מִכָּל מְקוֹם נִמְצָא בּוֹ אֵיזָה נֶצוּץ שֶׁל קְדוּשָׁה שֶׁהוּא טוֹב בְּלִי סְפֵק, וְנִמְצָא שֶׁהַפְּנִימִיּוֹת נִשְׁבוּ - הוּא טוֹב בְּלִי סְפֵק, וְאִם הַחִיצוֹנִיּוֹת רַע - הוּא מְפַנֵּי שְׁנֵת עָרֵב בְּגוּיִם וְלִמּוּד מִמַּעֲשֵׂיהֶם. וְזֶהוּ שֶׁהַעֵיד הַכְּתוּב עֲלֵיהֶם: וְעַמּוֹ כָּלֵם צַדִּיקִים".

בלק תפ"ד

תורה ומצוות

"ההלכות המסורות אל התחתונים הן עצמם הליכות עולם, כלומר שהם הדרכים ממש של ההנהגה העליונה. ולכן היודע בהלכות של התורה, כאלו יודע בהליכות עולם שהם הדרכים של ההנהגה העליונה לפי שהכל אחד, והצווי למטה משתנה אל הסדר הנהוג למעלה".

שמות כא

"אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם: וסוד המיתה הנזכר כאן הוא הסתלקות המחשבה מעניני העולם הזה לגמרי, כאלו היה עור ועינים יש, וחרש ואזנים לו, שהרי עם זה נמצא שהוא מת ממש מעניני העולם הזה, והנשמה בלה

מתעלית אל השכל לצרף עיונו והסתכלותו בעניני החכמה, וכל שאר האברים חשובים ממנה כאלו היו מתים ממש, נמצא שממית עצמו על דברי תורה ואז התורה מתקיימת בו".

ספר הליקוטים א

"יש להקשות על מה שאמר: כל היום היא שיחתתי, והלא היה צריך גם בן לדבר בעסקיו, ולכל זמן. אלא שגם בהם היה מתעסק ומתנהג כפי דרכי התורה, ונמצא בכך שהתורה היתה שיחתו תמיד בכל עניניו".

כת"י תהלים רביעאה קיט

"אין ה' יתברך נוטר איבה כנגד עמו, ואם רגע אחד יעסוק בתורתו, מיד ה' יתברך ישלים עמו ויזכה לטוב בעולם הזה ובעולם הבא".

ישעיה תפ"ו

"נתמעטו הלבבות והיו צריכין סמך וסעד לסמכם שלא תסתלק מהם החכמה לגמרי, ולכן המציא להם המשגיח

הַעֲלִיּוֹן עֲנֵנוּ הַדְּפוּס כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְלַמּוֹד בְּנִקְל בְּמַעַט טָרַח,
 וְאִם לֹא תִהְיֶה הַחֲכָמָה בְּלִבָּבוֹת לְפָחוֹת תִּהְיֶה שְׂמוּרָה
 בְּסִפְרִים, שְׂיֻכְלוּ לְהַפְוֹךְ בָּהֶם וַיִּמְצְאוּ מִרְשִׁימוֹ דְּחֲכָמְתָּא,
 כְּמִי שְׂמַלְחָךְ בְּכָלִי שְׂהִיָּה בּוֹ דְּבַר מְתוּק וּמוֹצָא אֵיזָה נַחַת
 רוּחַ בְּלַחֲכִיתוּ." ספר הליקוטים ב

"אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׂיִנְשְׁבוּ בִירוּשָׁלַיִם לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה תָּמִיד...
 הֵם מִמֶּשׁ שְׂבִזְכוֹת עֶסֶק תּוֹרָתָם יִתְנוּ פֶחַ לְשִׁבְט יִהוּדָה
 הַיּוֹצֵא לְהַלְחֵם עִם הָאֲמוֹת שְׂיֻכְלוּ לְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם".

זכריה יב

"יֵשׁ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל לְפָנָי אִישׁ לְכַנֵּס בְּטָרְקְלִין שֶׁל מֶלֶךְ, דִּהְיִינוּ
 לְשִׁמוּעַ אֶל מְצוֹתָיו יִתְבַּרְךְ וְלַעֲשׂוֹתָם... שְׂלִטְעַם זֶה אָמַר
 הַחֲכָם: אֵל תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאל מְדַרְךְ הַמְצוֹת, כִּי הוּא הַדְּרָךְ
 הַיִּשְׂרָאֵל וְהַטּוֹב, וְחוּץ מִמֶּנָּה הַכֹּל רַע הַמַּחֲטִיא וְהַמְכַשִּׁיל".

דברים משנה תורה יא

"וְכֹל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּאִיזוֹ מְצוּהָ שְׂתִהְיֶה, גוֹרֵם קִימָה

לְנִשְׁמָתוֹ, וְכָל שָׁבֵן בְּמִצְוֹת גְּמִילוּת חֲסָדִים שְׁמַעוֹרֵר אֶת
הַחֶסֶד וְהוּא הַמְּקִים, וְזֶהוּ שְׁאָמַר: וַיְקָם מֹשֶׁה וַיִּוָּשַׁעַן
וַיִּשָּׁק אֶת צֵאֲנָם." שמוות ב

"וְאִם בְּנֵי אָדָם חוֹשְׁבִים לְהוֹעִיל אֶל ה' יִתְבָּרֵךְ בְּמָה
שְׁשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹתָיו. יִפְּרוּ וַיִּדְעוּ כִּי סִבְרָה כְּזֹאת אֵינָה
אֶלָּא טְעוּת גְּדוֹל אֲלֵיהֶם, שְׁהָרִי אֵינָם מוֹעִילִים אֶלָּא
לְעֲצָמוֹן, בֵּין לַמָּטָה בֵּין לַמַּעְלָה בְּשִׁרְשֵׁיהֶם הָעֲלִיוֹנִים." שמוות כג

"וְשָׂמָא יֹאמֵר הָאָדָם שְׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲנִי
אוֹהֵב אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ וַיֵּשׁ לִי לֵב טוֹב וְדִי בְּזָה. לְפִיכָךְ
כְּתִיב: לְשִׁמְעַע בְּקוֹלוֹ, לְאַפּוֹקִי מִזֹּאת הַסִּבְרָה הַנִּבְעָרָה. כִּי
בּוֹדָאֵי הָאוֹרוֹת שֶׁל הָאֵהָבָה הָעֲלִיוֹנָה אֵינָם נִמְשָׁכִים לַמָּטָה
אֶלָּא אִם פֶּן עוֹלִים פִּנְגְּדִים הָאוֹרוֹת שֶׁל עֵסֶק הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוֹת, כִּי אֵין עֲלֶיהָ אֶל הַנִּשְׁמָה אֶלָּא עַל יְדֵיהֶם, וְאִם
אֵין עֲלֶיהָ אֵין דְּבִקּוּת, וְזֶהוּ שְׁאָמַר: לְשִׁמְעַע בְּקוֹלוֹ וּלְדַבְּקָה
בו". דברים משנה למלך ל

"יהודי שמקיים את הצווים האלקיים ככתבם וכלשונם, ועוסק תמיד בלמוד הדת הקדושה, חש מתיקות רוחנית שפזאת בעסוק זה בחיים העכשוויים, שאי אפשר לפקפק, גם אם רוצים, לגבי הנחת הרוחנית והנצחית בחיים האחרים".
שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"התומך את בעל תורה זוכה לפנס במחצתו, כי יכינו לו מקום אצלם וידור עמהם בעולם הגמול... והוא מן הדין ודאי שיהיה שכר גדול כזה למי שתומך את בעלי תורה, לפי שגורם בכך שהאמת ירים ראש ויתפשט בעולם ומכניע וכופף ראשו של הנשקר שפנגדו".
בראשית מט

"כשרואה האדם שעוברים על לבו מחשבות רעות והרהורים רעים, מיד יעסק בדברי תורה שנקראים אמרי נעים, והם טהורים המגרשים את הטמאים, כי זהו טבעו וכחו של הטוב לגרש את הרע, לפי שאי אפשר אל ב' הפכים לעמד בנושא אחד".
כת"י משלי תליתאה טו

"אם כל היהודים שָׁלְנוּ הָיוּ קוֹבְעִים לְעֶצְמָם כַּמָּה שְׁעוֹת פְּדִי לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלֹא הָיוּ מְזַנְיָחִים זֹאת בְּשׁוּם אִפֹּן, אֲנִי בְטוֹחַ שֶׁהַדְּבָר הַזֶּה מִפְּאֵר מַעֲלִיָּהם אֶת כָּל הָעֲנָנִים הַקּוֹדְרִים שֶׁל סִפְקוֹת שְׁעוֹבָרִים לָהֶם בְּרֵאשִׁי".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"אֱלֹקִים הַקְּדוֹשׁ מִכָּל קְדוֹשׁ, אָב אוֹהֵב לְבָנָיו, הָעֲנִיק לָהֶם בְּחִסְדּוֹ תּוֹרָה הַמְּלַמֶּדֶת כִּי־צַד לְרַכֵּשׁ חַיֵּי נֶצַח, זֶה שְׁבַרְצוֹנוֹ לְהַפִּיק מִמָּנָה תוֹעֵלֶת מוֹצֵא אֶת הַפּוֹטְנִיָּאֵל לְחַיִּים אֵינְסוֹפִיִּים וּבִפְעַל - אֶת הָאֵינְסוֹף לְהַרְהוֹר בּוֹ, זֶהוּ הָאֲמֻצְעֵי הַיְחִיד הַמְּחַבֵּר אֶת הָאָדָם עִם הָא-ל, וְאֶת הָא-ל עִם הָאָדָם; אֶת הַשְּׁלוֹם עִם הָעוֹלָם, וְאֶת הָעוֹלָם עִם הַשְּׁלוֹם".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"כַּאֲשֶׁר כָּל־לוֹת הָאֵמָה הַקְּדוֹשָׁה יְהִיוּ אוֹהֲבֵי תּוֹרָה, מִיָּד יִתְבַטְּלוּ כָּל הַחִיצוֹנִים מִן הָעוֹלָם, כִּי הַבְּטוּל שְׁלָהֶם תְּלוֹי דוֹקָא בְּאוֹרֵה הַגְּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה כְּשִׁיתְּפַשֵּׁט בְּרַבּוּי".

תהלים תנינא קיט

"וּלְבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד: לְרִמּוֹ, שְׂאֵם הוּא רוֹצֵה לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ לְאַלְקֵיו וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתוֹ, לְהַבִּינָה עַל בְּרִיָּה וְלָרַד בְּעַמְקָהּ, צָרִיף נְשִׁילְבֵּשׁ הַתְּבוּדָדוֹת כְּמִדּוֹ, וְזֹאת תִּהְיֶה מִדְּתוֹ הָרְאוּיָה וְהָרְצוּיָה לְהַכְנִיִם חֻכְמָה בְּלִבּוֹ, וְלִנְשָׂאוֹ אֶל אֱלֹקָיו וְלָבוֹא עַד תְּכַוְנָתוֹ, לְכַוֵּן אֶת דַּעְתּוֹ לְדַעַת קוֹנּוֹ".

ויקרא תפ"ג

"זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה הִיא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה: לְרִמּוֹ שֶׁהָאִישׁ הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה צָרִיף לְהִיּוֹת לוֹהֵט אַחֲרֶיהָ כְּאֵלוֹ נִשְׂרָף מְרַב אֶהְבֵּתָה".

ויקרא תפ"ג

"מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִבִּין דְּבַרֵי תּוֹרָה צָרִיף לִפְתַּח בְּעֵינָיו הֵם בְּתַחֲלָה וְלַהּוֹצִיאָם בְּפֶה, וְלֹא לְלַמֵּד עַל יְדֵי הִרְהוּר, כִּי הוֹצֵאתֶם בְּפֶה הוּא כְּמִפְתַּח הַפּוֹתַח אֶת הַצְּנוּרוֹת הָעֲלִיוֹנִים וּמוֹשְׁכֵים אֹר אֶל הַלּוֹמְדִים לְהָאִיר אֶת שְׂכָלָם שֶׁיְבִינּוּ בְּלִמּוּדָם".

תהלים תנינא קיט

"אִפִּילוֹ רִשְׁעֵי גָמוּר יוּכַל לְתַקּוֹן אֶת עַצְמוֹ בְּנִקְל וְלִמְצָא

מרגוע לנפשו, אם יתן אל לבו לאחוז בזה הדבקות של הלילה כראוי, ולילך לישן מתוך דברי תורה, לפי שהקדוש ברוך הוא יאסף את רוחו ונשמתו בתוך הקדשה על כל פנים, ושם אלקיו יורנו לתקן את אשר ענתו בדרך ישר לפני איש".

ספר הליקוטים א

"מי שחטא בלשונו אין לו תקנה כי אם בדברי תורה המתקנים את פגם לשונו ושבר רוחו, ומחזירים את הרע לטוב".

משלי תנינא טו

"הנותן אל לבו לתקן את עצמו על ידי עסק התורה בעיון גדול לתמרוק רעתו, צריך שיעשה זה בבקר ולא בערב, כי הבקר לעיון והערב לגרסא".

ספר הליקוטים א

"כל נחת רוח שייכל לעשות לישראל אחיו יעשהו, כי עושה נחת רוח ליוצרו ושכרו גדול".

דברים משנה תורה טו

חלי ורפואה

”אם החולה פונה לאלקים, הרופא הופך להיות אמצעי טבעי לחמלה האלקית, כדי להעניק לו את הבריאות”.
 שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

”כמה טועים כל זרע אמת פשהולכים אצל הרופאים מיד בקופץ עליהם איזה חלי לצערן, שאדרבה היו צריכין מיד לפשפש במעשיהם ולחזור בתשובה שלמה, מאחר שידועים שהחלאים אינם באים אלא מפני העונות. שאם יסלקו סבת החלי על ידי התשובה, מיד החלי מסתלק מעצמו, ואין צורך אל הרופאים ואל הרפואות הטבעיות, כי האמה הקדושה אינה משעבדת אל הטבע אלא למי שהוא למעלה מן הטבע.”

ויקרא כו

"כִּמָּה תוֹעִים אוֹתָם הַרוֹפְאִים שְׁנוֹתָנִים רְפוּאוֹת גּוֹפְנִיּוֹת לְנִכְאֵי לֵבָב, כִּי צְרִיכוֹת לָהֶם רְפוּאוֹת רוּחָנִיּוֹת... וְלֹא יִבְקֹשׁ הַרְפוּאוֹת הַגּוֹפְנִיּוֹת שְׂאִינָן מוֹעִילוֹת כְּלוּם לְחוֹלֵי הַרוּחַ, וְאֶדְרְבָּא יִזְקוּ לוֹ מְאֹד".

כת"י משלי תליתאה זו

"וְדַע כִּי הַבוֹטָח בֵּה' יִתְבַּרֵּךְ בְּאַמַּת בְּעַת חָלְיוֹ, לֹא יִקְרָא אֶת הַרוֹפְאִים כָּלֵל וְעֶקֶר, כִּי הֵם אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹפֵא חָלִי כָּל בֶּשָׂר וּמִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת, וְהוּא יִרְפְּאֵנוּ כְּאִשֶּׁר יִבְטַח בּוֹ בְּכָל לְבוֹ, כִּי הָאָדוֹן יִשְׁגִּיחַ עַל עַבְדּוֹ הַבוֹטָח אֵלָיו".

ספר הליקוטים א

"וְאִם תֹּאמַר: וּמָה יוֹעִיל שְׁנוּי הַשֵּׁם שְׂעוֹשִׂים אֶל הַחוֹלִים, אִם אֵינּוּ מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֶלָּא מִפִּי בֶּשָׂר וְדָם? דַּע שְׂיִכּוֹל לְהוֹעִיל הַרְבֵּה מְאֹד, לְפִי שֶׁהוּא שְׁנוּי הַשֵּׁם עֲשׂוֹי דְרָךְ תְּפִלָּה וְהַהֲכָנָעָה גְּדוּלָּה, וַיֵּשׁ תִּקְוָה שְׂיִסְכִּימוּ מִן הַשָּׁמַיִם בְּזָכוֹת הַתְּפִלָּה וְהַהֲכָנָעָה וְהַצְּדָקָה".

בראשית לה

"ה' יתברך רוצה להשתמש בדרך הטבע בכל הדברים שבעולם, אפילו במעשה נסים, כדי שיהיה מקום אל הטבע בכל דבר, כי 'הטבע' עולה כמנין 'אלקים'. וגם בענין הרפואה אמר הכתוב: "וברך את לחמך ואת מימך והסרת ממחלה מקרבך", והלא ה' יתברך יכול לתת רפואה לאדם בלי אכילה ושתיה, אלא לתת מקום אל הטבע".

כת"י מלכים תקל"ג

"הסלח לכל עונכי הרפא לכל תחלאיכי: ומן הסליחה לכל עוניו באה לו הרפואה לכל תחלואיו, כי אין רפואה לחולים ממדוי הנפש אלא אם בן קדמה הסליחה לכל עונתיו של אדם, שלא יוכלו הקטרוגים להתגבר עליו ולמנע את רפואתו".

תהלים חמישאה קג

"בודאי הקדוש ברוך הוא שוחק ולועג על נסיונם של הצדיקים, לפי שהוא יודע שיהכל לטובה וסוף סוף המר יתפך למתוק. ברופא הזה שנותן רפואה מרה לחולה, והוא קץ בה ומצטער ונלאה לשתותה מפני מרירותה,

והרופא שזחק ולועג עלי, כי הוא יודע שהיא לטובתו
וסופה ותכליתה להבריאו".

איוב קמא ט

"תדע נאמנה שחכמת הרפואה שחדשו חכמי הרופאים
בימים האלו, רבה שקר וכזב ואין לה על מה שייסמך.
ורפואות הקיימיק"ה שנתחדשו על ידיהם מזיקות, ואינם
מועילות אלא לפעמים במקרה ולא בעצם".

ספר הליקוטים א

"האמת לא ישתנה לעולם בכל הדורות, ולכן אין להחליף
את הרפואות בשום פנים ממה שלמדנו קדמונינו, אלא
שיפל איזה שנוי בכמות הרפואה בלבד ולא באיכות
שלה. וזהו לפי שנתחלש טבעם ומזגם של בני אדם,
ואינם יכולים לסבל את הרבוי של ימים ראשונים".

ספר הליקוטים א

"מי שרוצה לתת רפואות אל החולה יתנם לו בפקר
השכם, לפי שאז מתעורר החסד לאברהם ומועיל מאד

לְרִפּוּאת הַחֹלָה, וְנִמְשָׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד לְרִפּוּאוֹתַי שֶׁיִּזְעִילוּ לִי.
ספר הליקוטים א

"וְדַאי הָאֵמֶת הוּא, שְׁאִין בְּרִיאוֹתוֹ שֶׁל אָדָם וּמִשְׁמֹן בְּשָׂרוֹ תְלוּיִים בְּאֵכִילָתוֹ וּנְשִׁיתוֹ, שֶׁהֵרִי מִי שְׂרוּחוֹ נִכְאָה וְנִפְשָׁו עֲגוּמָה, אֲפִילוּ יֹאכֵל כָּל הַמַּעֲדָנִים וְהַמִּשְׁמָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא יִרְוִיחַ כְּלוּם, וְיִהְיֶה תָמִיד דָּל וְכַחוּשׁ. וְהַטַּעַם הוּא, לְפִי שֶׁהִפֵּל תְלוּי בְרוּחַ הָעוֹמֵד בְּלֵב, שְׂאֵם יִקְבֵּל אֶת אֲוֵרוֹתָיו בְּרוּחַ וּבְרֵבּוּי, אֲזִי יִבְרִיא הַגּוֹף וְיִשְׁמַח וְיַחְזֵק וְאֲפִילוּ מִרְגַע לְרַגַע."
ספר הליקוטים א

"בְּעֵינֵי הַחֲלָאִים הַבָּאִים אֶל בְּנֵי אָדָם, דַּע כִּי רַבָּם מִחֲלֵי הָרוּחַ כִּי הוּא הָעֶקֶר, וְהַגּוֹף הוּא הַטָּפֵל. וְכֵן הָרוּפֵא הַחֶכֶם בָּבֵאוּ אֶצֶל הַחֹלָה, יַחְקֹר עַל הַדְּאָגוֹת, וְיִשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁקִיט הַמֵּית הָרוּחַ, אוֹ לְהַרְחִיב אֶת קַמִּיטוֹתוֹ שֶׁיִּוָּכַל לְהַתְּפַשֵּׁט בְּכָל הַגּוֹף בְּסֹדֵר וּבְשִׁקֵט כְּרֵאוּי, כִּי מִזֶּה הָרִפּוּאָה הָעֶקֶרִית."
ספר הליקוטים א

"הטבע הוא המרפא את תחלואי הגוף, כי 'הטבע' עולה כמנין 'אלקים', והרופא החכם לא תהיה כל מגמתו כי אם לסייע את הטבע".

"השיטה האמתית היא אחת ויחידה: לעקב בעזרת השכל אחר מעשי הטבע. והרי לפניך במלים ספורות כל אמונות הרפואה על רגל אחת".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"וכמה תחלואים באים על האדם מלבב דוי, שהרפואות אינן מועילות להם כלום, וכמה מתרפאים מלבב שומח, כנגד סברתן של הרופאים. והפל נרמז במה שאמר החכם: חיי בשרים לב מרפא".

משלי תנינא יד

אמת ושקר

"ומי שאומר האמת אינו מפחד משום דבר רע, מפני שמושגתה אל ה' יתברך עצמו שהוא אמת וחותמו אמת ואוהב את האמת".
 איוב תנינא יג

"האמת מופיעה כשהיא לבושה בפשטות, כמו גברת צנועה שמסתתרת מפני המבט הטמא של פשוטי העם, אשר מתעבב ומתמקד במראית העין".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

"אין צורך לומר את כל האמת, די בכך אם כל מה שנאמר יהיה פלו דברי אמת".

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

”דע פי לא לחנם ה' יתברך ברא את השקר בעולם, אלא שהוא צריך לפעמים אל הקדשה עצמה לעשות איזה תקון בעולם התחתון שהשקר גובר בו, דאי אפשר בלאו הכי, שהרי עם הנחש הרמאי צריך להתנהג ברמאות, וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה: שמתר לשקר מפני דרכי שלום.”

בראשית כו

”השקר, אחרי שהוא נופל פעם, אינו יכול יותר לשוב ולהולד; האמת, יכולה לפול אלף פעם ואותו מספר פעמים תקום מחדש, עד שישובו אליה פחותיה והיא תגבר ותנצח את השקר באפן מחלט.”

שבעת הימים של האמת, תרגום מאיטלקית

”אין האור נפר אלא מתוך החשך, ולכן כשנתפשטה בישראל השקר בדמות אמת, אז הפירו וידעו ההפרש שביניהם, שהרי מן האמת האמתית של הקדשה, אינו נמשך תמיד אלא שלום טובה וברכה. ומן האמת המזיפה והמדמה של הסטרא אחרא אינו נמשך אלא הריב והרע וקללה נמרצת.”

יחזקאל ז

גְּלוּת, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה,
צְדִיק, עֲשֵׂה, עֲדָקָה,
שִׁבְתָּ, שִׁירָה, שְׂמֵחָה, נְנוּן,
תְּפִלָּה, לֵב וְשִׁכְלִי, אֲהַבָּה
וְיִרְאָה, עֲצוֹת וְהִנְהַגוּת,
חֲנוּךְ, כְּפָחוֹן, קוּוִי,
הַשְׁנָחָה, אֲהַבָּה, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, חֶטָּא, יְסוּרִים,
תְּשׁוּבָה תּוֹרָה וּמִצְוֹת, חֲלִי
וּרְפוּאָה, אֱמֶת וְשִׁקְר.

י"ל לקראת
יומא דהילולא
של רבינו זיע"א
ז טבת
תקל"ז-תשפ"ה